

Pred cesarjevim dvorom pa so cesarja pričakovali vsi generali v paradni opravi, vsi tamošnji častniki. Tik teh bila je častna kompanija pešpolka „König der Belgier“, mešana meščanska kompanija, dva oddelka lovcev in dva oddelka pešcev.

Cesar pozdravil je po prihodu najprej grofa Merana (sina pokojnega nadvojvode Janeza), potem je šla memo cesarja častna kompanija. Čez cesto nastavljeni so bili cesarski uradi, po drugi strani pa duhovščina. Pred vseučiliščem stal je akademični senat, na drugi poti pa dvorni dostojanstveniki, tajni svetniki, komorniki in pristolniki. Tudi teh nekatere so nagovorili presvitli cesar. Po 8. uri bila je vojaška godba. Na vnanjem dvornem trgu nabralo se je ljudstva na tisoče.

Pri sprejemu na kolodvoru odgovorili so presvitli cesar na pozdrav mestnega župana: „Na Vaš srčni pozdrav odgovorim z zagotovitvijo, da sem z veseljem prišel k domoljubni svečanosti in da bom rad kolikor moč dolgo bival v mojem zvestem deželnem glavnem mestu Gradcu. Z živim zanimanjem prepričal se bom o razcvetanju mesta in o blagostanji njegovih prebivalcev in v posebno zadostenje mi bode misel, da se bode Gradčanov zvestoba in ljubezen ohranila enako nespremenjena kakor moja gorka skrb za nje in milost cesarska.“

Dne 2. julija pričele so se slavnosti z meščansko godbo zjutraj ob 5. uri.

Ob 8. uri zjutraj bila je slovesna sv. maša v stolnici sv. Tilna. Cesar in z njimi grof Taaffe, baron Kübeck in baron Kuhn šli so v cerkev peš in ljudstvo na vseh prostorih gosto natlačeno sprejelo jih je z živahnimi pozdravi. Na velikih vratih pričakovali so cesarja knezoškof Zwenger z vsemi štajarskimi prelati in z duhovščino v bogati opravi. Cerkev je bila krasno okinčana, bogato razsvitljena; za cesarja pripravljena je bila posebna bogato okinčana klopica, na stranéh pa prostori za cesarjevo spremstvo, tajne svetnike, dvorne dostojanstvenike, ude deželnega zbora; na drugi strani pa: generali, mestni zastop; zunaj presbiterija na evangelijski strani: namestništvo, sodnije, finančni, poštni in policijski uradi, nasproti pa častniki, zastopniki vseučilišča, tehnične visoke šole, gimnazije, realke in redovskega ženskega zavoda.

Po končani sv. maši, med katero je bilo tudi zunaj cerkve vse mirno in tiho, pozdravilo je iz cerkve prišlega cesarja gosto natlačeno ljudstvo z gromovitimi pozdravi, na kar so se presvitli cesar milostljivo priklanjaje se na vse strani vso pot vljudno zahvaljevali.

Ob 10. uri začeli so sprejemati cesar vsakovrstna poslaništva za ponavljanje udanosti in zvestobe in so sprejeli: deželni zbor, tajne svetnike in komornike, duhovništvo, knezoškofa Zwengerja s stolnim kapiteljnom, knezoškofa lavantinskega in prelate vse uže 700 let na Štajarskem obstoječih samostanov. Nadalje: Predstojnico samostana plemenitih gospá, baronovko Spieglfeld, plemstvo, pristolnike, generale in častnike pod vodstvom barona Kuhna, namestništvo z deželnim šolskim svetom pod vodstvom namestnika Kübecka deželni zdravniški svet, policijsko vodstvo na čelu z vladnim svetnikom Jenkom, viši poštni vodja vit. Glotz, okrajni glavar dr. Lautner in viši rudniški komisar Knapp; dalje: deželna nadsodnija, državno nadpravdnitvo, deželna sodnija, državno pravdnitvo, deželni finančni vodja, finančni prokurator, graški mestni župan z mestnim odborom, vseučiliščni rektor magnifikus z akademičnim starešinstvom, rektor visoke tehnične šole s prorektorjem in načelniki treh oddelkov, vodja rudniške akademije v Ljubnem, predsednik graške trgovinske in obrtnijske zbornice, načelnik okrajnega zastopa graškega, predsednik zbornice odvetniške in predsednik zbornice notarske v Gradcu,

Celji in Ljubnem, predsednik štajarske kmetijske družbe, predsednik domoljubnega podpornega društva, predsednik štajarske hranilnice, vodje državnih srednjih šol, pripravljalnic, kmetijskih šol in naprav, dekliške šole, trgovinske akademije, predstojnika evangelijske občine, predstojnik zgodovinske družbe in nekaterih okrajnih zastopov.

Po končanem poklanjanju predložili so presvitlemu cesarju prošnje za počastenje z najvišjim obiskanjem: župan gledé plesa deželnega glavnega mesta, ki bode dne 4. julija, slavnostni odbor za prirejenje živih podob v deželnem gledališču, ki se bodo predstavljale dne 3. julija, predstojnik strelskega društva gledé streljanja v Andric-u dne 3. julija, predstojnik društva za dirke, gledé dirke, katera bode dne 4. julija, odbor za otročjo veselico gledé pevskih iger priredjenih po šolski mladini dne 5. julija; predsednik društva za konjerejo, da pokaže plemenske konje v Radgoni dne 9. julija. Po sprejetih deputacijah obiskali so presvitli cesar Don Alfonsa, grofovsko Meran-ovo družino, baronovko Washington, rojeno princesinjo Oldenburško, soprogo ces. namestnika Kübeck-a.

Popoldne ob 3. otvorili so presvitli cesar kulturhistorično razstavo, kjer jih je sprejel odbor za razstavo in jih povabil jo ogledati.

Pri ogledovanju pohvalili so cesar večkrat lepoto in zanimivost razstavljenih reči.

Ob 6. bilo je kosilo pri cesarji in povabljeni so bili ta dan k cesarjevi mizi: Don Alfonso, infant španjski, adjutant, polkovnik de Ortigosa, knez Leo Salm, knezoškof Stepišnigg, princ Taksis, grof Taaffe, tajni svetnik grof Gleispach, tajni svetnik dr. Rechbauer, tajni svetnik, namestnik baron Kübeck, prelat opat Knödl, komornik grof Montmorency, grof F. Attems, major grof Khuen, grof F. Vetter, major grof Bellegarde, grof P. Huegel, Franc baron Mac Neven, grof Artur Sermage, grof Jos. Herberstein, Jos. pl. Neupauer, drž. poslanec kanonik Karlon, drž. poslanec M. Herman, J. Paierhuber, J. Scholy, dr. Schreiner, A. Wanisch, baron Berg, poslanec F. Reinschmid, Fr. pl. Sprung, celjski župan Neckermann, prof. dr. Lipp, poslanec Sessler, bar. Mayer, bar. Hammer, grof L. Batthyanyi, dvorni svetnik vitez Stummer, dvorni svetnik vitez Gebell, zdravniški svetnik Schauenstein, policijski vodja Jenko, trgovinske zbornice predsednik pl. Pengg, podpredsednik Eichler, profesor dr. Fr. vitez Kroner, župana Weixelbauer in Remschmid in pa kneza Alfred in Alois Lichtenstein.

Mnogovrstne novice.

Tisza-Eszlarski umor.

V zadnjih „Novicah“ popisali smo dogodbo grozovitega tega umora nadrobno. Ako bi hoteli konečno obravnavo tudi le površno popisati, kar bi zanimivo bilo, morali bi s takim popisom napolniti popolnem nekoliko številč „Novic“; toliko pa vendar sploh omenjamo, da se je redko kedaj zanimiva sodnijska obravnava tako pristransko izvrševala, kakor ta, v kateri se gre konečno vendar za vprašanje globoko v življenje ljudsko segajoče v onih deželah, kjer se je v teku časa naselilo pomenljivo število judov.

Kolikor smo mi opazili iz dosedanje obravnave, je edini predsednik sodnije, ki se je do zdaj potezaval za strogo preiskavo zoper zatožence, državni pravdnik pa, ki bi moral po postavi biti javni zatožnik,

izrekel je koj začetkom obravnave, da mu je verski umor neverjeten ali z drugimi besedami, da so zatoženci nedolžni.

Od te strani končno obravnavo najbolj znači vloga dvanajsterih judovskih advokatov iz Nyregihaze do ogerskega pravosodnega ministra dr. Paulerja, ki se glasi tako-le: „Vaša ekscelenca! Visokozanimiva Eszlarska kazenska pravda, katere končna obravnavo se zdaj nekaj dni izvršuje v našem mestu, je predmet pozornosti in zanimanja narodov evropskih. Zato ni čuda, da jo tudi mi, spoštljivo podpisani, kot pravdniki tukaj na mestu dogodeb spremljamo s posebno pozornostjo. Ta nenavadno imenitna kazenska pravda, v katero so spleteni tako izredni interesi in nasledki, obravnavo se z ozirom na rabljene pisatelje stenografe (hitropisce) s toliko javnostjo, da se vsaka pri končni obravnavi izrečena beseda, reči se sme, naznanja prebivalcem vse okrogle zemlje. Zato pa tudi politika pravosodja naše dežele posebno pri tej priliki zahteva, da se ta prevažna pravda obravnavo tako pravilno, da je javnemu mnenju omikanih narodov mogoče, pohvalno izreči se o pravosodstvu ogerskem.

Pa glej, kaj izvemo! Ta sila imenitna kazenska pravda obravnavo se brez javnega zatožnika. Ker za krinko javnega zatožnika deluje zagovornik, kateri si prizadeva, to pričajo tožencem in pričam stavljen vprašanja, pravo resnico zmešati oziroma prikriti. Odkritosrčno spoznamo, da smo se nadjali, da boste Vaša ekscelenca, ko se iz poročil časništva prepričate zlorabljivega, nepravilnega, protipostavnega, ogersko pravosodstvo sramotilnega postopanja javnega zatožnika, to napako odpravili. Ker pa do današnjega dneva nismo mogli izvedeti o nikakoršni dotični naredbi Vaše ekscelence, štejem si v svojo neodpušljivo državljansko dolžnost, najnujnejše prositi:

Da se gledé na dosedanje postopanje javnega zatožnika, ki je pripraven, pravosodstvo naše domovine sramotiti pred omikanimi narodi, gledé na izredne imenitne in velike koristi zvezane z zamotano pravdo, ozirom katerih je stroga in nepristranska preiskava in razjasnenje prave resnice in njeno pravično presojevanje, je zahteva javne koristi; končno z ozirom na zato razburjeno javno mnenje na Ogerskem, v katere krogih se uže javno čujejo zoper postopajočega javnega zatožnika sramotilna sumičenja; da gledé na vse to blagovolite Vaša ekscelenca, v prvi vrsti kar prej zaukazati, da se javni zatožnik takoj namesti z drugim, v drugi vrsti pa, da se zoper javnega zatožnika Edvarda Szeifferta vpelje disciplinarna preiskava, da se s tem dá zadostenje globoko žaljenemu javnemu čutstvu.“

Politične stvari.

Kako Ogrji sodijo o preganjanju nemštva po Taaffejevi vladi.

Madžarski časnik „Egyetertes“ piše o zadnjih škandalih v niže-avstrijskem deželni zboru tako-le: Somorno glasijo se nam nasproti bolestne žalostinke naših sosedov od plave Donave. Tako plakali morebiti še celó niso judje ob vodah babilonskih, ko so jih privlekli iz njihove domovine in so v tuji deželi glodali grenak kruh služnosti. Strašno trinoštvo grofa Taaffeja, katero prenaša celó česke praktikante in trpi, da slovenski profesorji smejo bivati na okrogli zemlji, vpisano bode v zgodovini Nemcev na najčrnejši list. Tako se mora zgoditi, ker tako pripovedujejo vsi veliki, priznani sve-

tovni listi, kateri v edinozveličalnem jeziku Nemcev zastopajo nemško kulturo in nemške koristi, glavnemu in prestolnemu mestu države dajejo tako tehtno časnikarsko pomenljivost. Ubogo, zatirano, preganjano nemštvo! Kdo se tu ne smeja? Ni je nobene še tako nepomenljive malenkostne reči, celó ne pretepa med šolskimi paglovci katere koli najbolj oddaljene česke vasi, da bi se ne našopirila v zatiranje nemcev, v vničevanje nemškega prava, nemške prostosti, in kolikor je še izključno nemških iznajdeb. Pa posebno eno naznanilo je, katero vsa nemška srca navdaja s smrtnim strahom in grozo; Taaffe si nek res s tem glavo beli, kako bi si moglo vodstva železnic nekoliko preložiti iz središča in poleg središčnega dunajskega vodstva vstanoviti podružna vodstva v Pragi in Lvovu! — In huj, še malo in v orožje bi se bilo sklicalo vse moško prebivalstvo dunajsko in v nižeavstrijskem deželni zboru je gosp. Kopp, eden kolovodij nemško-narodnih, vložil spomenico, pri kateri se edino še pogrešajo ponavljajoče se vrstice uporniške pesmi: Rabok legüynk vagy szabadok! (zadnja vrsta madžarske uporniške pesmi iz leta 1848., ki blizo pomeni: Prostost zberite ali služnost!) — Imenovani list sklepa v tem, da trdi: ne Čehi ne Poljaki ne nameravajo slavizirati Avstrijo, temveč samo enakopravnost vseh narodov.

Iz oklica českih poslancev k volitvam v deželni zbor.

Prepodobne so si razmere med Čehi in Nemci, pa med Slovenci in Nemci, da bi se ne zanimal skoraj vsak za pomenljivejše točke zadnjega oklica českih poslancev k volitvam v deželni zbor, zatoraj ga tukaj podamo nekoliko častitim bralcem.

„Konečno, Čehi, razpuščen je deželni zbor, v katerem je bila česka večina našega kraljestva storjena za manjino in to po sredstvih in potah, ki so one nepravilnosti volilnega reda, o katerem se naše ljudstvo dvajset let brez vspeha pritožuje, povekšale, in o katerih npravnosti rajši molčimo. — — —

Vkoreninjene navade naše državne uprave, pred sodki gotovih vplivnih krogov, vsakovrstni politični oziri na sovražna nam nasprotna objava, pomislili nekaterih, katerim se je celó najsvetejša, do zdaj odredena pravica zdi neopravičena; končno strah marsikaterih, ki nam v načelu sicer hočejo biti pravični, pa se bojé, da bi enkrat doseženo večino mogli porabiti za brezmerne zahteve; vse to imeli bodo premagati naši zastopniki. V to pa ne zadočuje samo mladeniška ognjenost, ampak trdna neutrudljiva volja in moder prevdarek zrelih mož. Težje pa, kakor vse te zapreke, tehta nezaupnost naših nemških sodeželanov zoper nas Čehi, katero se zlobno odgojuje po onih, ki nam enako pravico naravnost odrekavajo, in kateri gospodstvo nemškega dela nad nami kot pravico zahtevajo in za to svoje sonarodnjake v boj kličejo. V te namene se ve da jim je treba naprej in naprej podkurjavati žrjavico našega obžalovanja vrednega narodnega prepira; zato tudi strašijo naše nemške sodeželane s pravljico, da jih hočemo storiti Čehi in jih zatirati. Marsikoga izmed njih bo morebiti tudi zavest storjene nam krivice navdajala s strahom, da bi mi hrepeneli po povračilu. Drugi priznajo prav javno nauk o kladivu in nakovalu in nikakor ne morejo verjeti, da bi nam bilo moč večine drugače poslužiti se, kakor so oni storili pri nas. — Taki možje ne poznajo mere našega domoljubja, katera gotovo ne hrepení po sladkostih povračevanja, temveč ne oziraje se na največe dobro — mir med sinovi domovine najviše stavi, v katerem edino